

Fiatall szegedi textilipari szakemberek köre alakult az MTESZ-ben

Az MTESZ kebelében működő Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesületben Fiatalok Köre alakult, melynek már eddig jelentkezett 80 tagja a szegedi textilipari üzemek közel-múltban végzett műszaki és közgazdasági szakembereinek sorából került ki. A Fiatalok Körének létrejötte különösen azért jelentős, mert általa az ifjú technikusok, statisztikusok is bevonhatók az egyesület munkájába. Budapestén már két év óta működik nagy sikerrel, hasonló céllal létrejött kör.

Igye vonzó a kör szakmai célkitűzése: szórakozva tanulni.

Ez azt jelenti, hogy tagjai csak kisebb mértékben vesznek részt az egyesület szokásos szakmai továbbképzésében, helyette tapasztalatcserékre, üzemlátogatásokra járnak. A körben saját soraikból kikerülő előadók tartanak beszámolókat, de meghívtnak idősebb műszaki szakembereket is maguk közé egy-egy előadásra.

A Fiatalok Köre vezetősége már összeállította a kör 1961 első felévre szóló munkatervét. Ebben számtalan előadás, klubdelután, üzemlátogatás, sőt külföldi utas meg szervezése is szerepel.

Elkészült a második újszegedi artézi kút

Néhány nappal ezelőtt a Szegedi Víz- és Csatornaművek kútúrőrszlege befejezte az újszegedi ligetben a második artézikut fúrását is. Az új kút ezer liter vizet ad percenként. A Vízépítő Vállalat már hozzáfogott a tárolómedence építéséhez, amivel előreláthatóan december 31-ig el is készülnek. A tárolómedence elkészültével a két kút percenként 3 ezer literes vízhozamát közvetlenül bekapcsolhatják a szegedi vízhálózatba. Ez a nagy mennyiségű víz jelentősen elősegíti a vállalatot az évről évre fenyegető vízhiány leküzdésében.

A parasztság új útja

Jelen és jövő dolgait veszi most számba a falvak és a tanyák dolgos parasztsága. A termelőszövetkezetek tagjai és a ma még egyéni gazdák egyaránt mérlegre teszik és megméri, hogy a további boldogulásukért milyen teendők állnak előttük. A szövetkezetekben a mérlegképzés arra irányul, hogy szocialista gazdaságukban miként éljenek még jobban a nagyüzem adta lehetőségekkel; hogyan lesz a jövő évben több a munkaegységre jutó pénz, meg a természetbeni járandóság. Így tesznek, mert a szövetkezetek gazdái — kik hosszú esztendőket ezelőtt, kik meg csak egy éve — felismerték: az egyéni parcellákon, legyenek bármilyen hangyaszorgalmúak, nem lehetséges lényegesen többet és olcsóbban termelni, igazi paraszti felemelkedéshez jutni.

Az egyéni gazdák a szegedi járásban is szintén számotvetnek magukkal, s egyéni parcellájuk helyzetével. Közülük nem is kevesen, a legfelvilágosultabbak tudják és maguk mondják: nem jó sem a parasztnak, sem az országnak az egyéni parcella, mert mindkettőt visszahúzza. Az egyéni parasztot úgy, hogy kevés és drága árut termel, kora hajnalról késő estig minden munkát fizikai erővel kell végeznie, hiszen a kis darabka földön nem gépesíthet stb. Ez főként a parasztság anyagi, kulturális haladásának féke, de féket jelent az ország fejlődésében is. S mert lehetséges és szükséges, a dolgozó parasztság helyesléssel miért ne változtatnánk ezen a helyzeten? — állapítja meg többek között az MSZMP Központi Bizottságának mezőgazdasággal foglalkozó októberi határozata.

Azánk szántóterületének 75 százaléka a szocialista szektorok — állami gazdaságok és termelőszövetkezetek — birtokában van. Csongrád megyében az összetett 77 százaléka gazdálkodnak a szocialista nagyüzemek. A szegedi járásban az országos és a megyei átlaghoz képest elmaradt a parasztság.

A járásban ugyanis a 30 község közül 13 termelőszövetkezeti község, s ezekben és a járás más területein összesen 50 termelőszövetkezet működik. A következő év március 1-ig a szegedi járásban is, mint az országban mindenütt, az egyéni gazdákkal szót érve, egyetértésükkel lehetséges és odázhatatlanul szükségszerű, hogy lényegében befejezzük a mezőgazdaság szocialista átalakítását. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy történelmi fontosságú eseménye ez országunknak. Politikai jelentősége mellett nagy a gazdasági jelentősége is. A szocialista termelési viszonyok győzelme ugyanis feltételeket ad arra, hogy a falvakban is gyorsabban lépjenek előre, emelkedjék a mezőgazdaság ártermelése, tovább javuljon a parasztság anyagi, kulturális helyzete, s még kielégítőbbé váljék a városi lakosság ellátása. Mert alacsony az egyéni gazdaságok ártermelése. Jellemző példa erre, hogy idén a termelőszövetkezetek egy kataszteri hold kenyérgabona vetésterületéről 371-5 kiló gabonát adtak az országnak, ezzel szemben az egyéni gazdaságok mindössze 135 kilót. Megyénkben a termelőszövetkezetek holdanként átlagosan 9 mázsa búzát termeltek, míg az egyéni gazdák csupán 6,6 mázsa termést értek el.

Jó akarunk tehát a parasztságnak, egész társadalmunknak azzal, hogy megteremtjük a szocialista mezőgazdaságot. Ennek ellenére tudjuk és számolunk azzal is, hogy az egyéni gazdák jelentős részében még elevenen él a kistulajdonosi szemlélet, amely apáról fiúra szállt. Lelkükben a régi megszokás visszafelé húz, érthetően vajduknak meg eljutnak a teljes felismeréshez. Így voltak ezzel azok az egykori egyéni dolgozó parasztok is, akik most szövetkezeti gazdák. Például Négyökrű Antal, a ruzsai Napsugár Termelőszövetkezet elnöke, a szőlő- és gyümölcsstermesztés mestere tavaly, amikor gazdasárával megalakította a termelőszövetkezetet, sok régi megszokástól szabadult meg. Ekkor mondtotta a ma

is nagyon időszerű szavakat: »Mint egyéni gazda sem élt rosszul. Meggyőződéseim azonban, hogy közös erővel, összefogva és szorgalmas munkával a nagyüzemben nemcsak én, hanem minden dolgozó paraszttársam sokkal jobban megtalálja számitásait, mint az egyéni parcellán. Most meg így beszél Négyökrű Antal: »Tétovázó paraszttársaimnak csak azt mondhatom, hogy tegyenek pontot vajadásuk végére és válasszák a fejlődés útját!«

Nem hagyhatjuk magunkra a tépelő egyéni gazdákat, akiknek a lelkében bitorok a maradiság és a haladás. Kötelességünk — elsősorban az egyéni gazdák jövőjéért —, hogy türelmes, baráti szóval gyámolítsuk őket az igazság felismerésében, a helyes döntésben. A munkásosztály a felszabadulástól kezdve sok áldozattal, mindig segíti a falu felemelkedését. Képviselői a szegedi üzemekből már tegnap útnak indultak a falvakba, tanyákba, hogy baráti eszmecserékkel, ha kell baráti vitákkal segítsék elúzni az egyéni gazdák fejéből a régi megszokás, a maradiság ördögét.

Hiszünk az emberi értelemben, a politikai felvilágosítás, a testvéri szó erejében. Ezért bizonyos, hogy a Kisteleket, Sövényházát, Pusztaszert és a szegedi járás többi községeit felkereső szegedi dolgozók nemcsak becsült, hanem eredményes értelemfeszítést végeznek, amelynek során tovább erősödik a munkások és parasztok szövetsége. S' eddig is már többfelől — például Pusztaszerről — érkezett a hír, hogy az egyéni gazdák egy csoportja ünnepelőbe öltözött elment a tanácsházára és bejelentette: »Döntöttünk, mi már szövetkezeti gazdáknak érezzük magunkat. Sövényházán Vastag István középparaszt és társai szövetkezetet előkészítő bizottságot alakítottak, s maguk is részt vesznek gazdátársaik felvilágosításában. Kisteleken pedig Bolford József, a tegnap egyéni gazdája ma már szövetkezeti tagnak vallja magát.

A mezőgazdaság szocialista átalakításának befejezését a politikai felvilágosítás eszközeivel, a dolgozó parasztok egyetértésével, az önkéntesség megtartásával akarjuk és hajtjuk végre — a Központi Bizottság határozatának megfelelően. Az egyéni gazdák tájékoztatásában, a velük folytatott eszmecserében természetesen sok feladat vár a falvak kommunistáira, a termelőszövetkezetek tagjaira. A termelőszövetkezeti gazdák tudják a legjobban, hogy mit jelent a nagyüzemi gazdálkodás, hiszen benne élnek. Ezért szavukat várják az egyéni gazdák. A tsz-tagok pedig azt is elmondják, hogy ezernyi az alkalom szép eredmények elérésére a nagyüzemekben. Az alkalom kihasználása azonban a tagság dolga, tőlük, munkájuktól, gazdálkodásuktól függnek az eredmények.

Most is jártunk a szegedi járásban és beszélgettünk több egyéni gazdával Kisteleken. Vannak itt is olyan egyéni gazdák, akik már eljutottak a döntésig, mások meg még gondolkodnak. Azt azonban mindegyikük mondta — és joggal —, hogy példamutató várnak az októktól az egyéni gazdátársaitól, akik tanácsot, vagy tisztséget viselnek a néprfrontban, a földművelőszövetkezetben stb.

A szegedi járás a szocialista nagyüzemek keretében, a lehetőségek kihasználásával, szakszerű gazdálkodással — így mondja, ezt sok dolgozó paraszt — aranybányává tehető. Ehhez azonban első lépésként az kell, hogy a szegedi járásban is lényegében befejezzük a mezőgazdaság szocialista átalakítását. Nincs okunk kételkedni abban, hogy az egész parasztság helyesen ismeri ezt fel és ennek megfelelően cselekszik — új útra tér.

Morvay Sándor

KI A FELELŐS?

Eltiltolt üzemi balesetek, mentegített felelősök, játszótérre változott munkatermek

Gazdasági vezetőink, ha megkérdezzük tőlük, milyen a fegyelem üzemeikben, kapásból sorolják az igazolatlan mulasztásokat, a későnjárókat, s a fegyelmesséteket ki tudja milyen képviselőit. Csak egy »kategóriáról« nem szólnak, a munkavédelmi és balesetelhárítási szabályok következtetés megsértőiről. Pedig, sajnos, akadnak ilyenek bőven. Erről tanúskodik a szegedi baleseti statisztika is. Októberben üzemünkben 92 baleset történt és 1067 munkanap esett ki a terhelésből. Legtöbb baleset — 36 — az élelmiszeripari, 30 pedig a könnyűipari üzemekben történt. A Konzervgyárban 15, a Szalámigyárban 12 baleset miatt több mint 130 nap volt a munkakiesés.

Háromnegyed év alatt a szegedi üzemekben 1050 baleset volt, ebből három halálos. Közel 50-nél több a balesetek száma, mint a múlt év hasonló időszakában. Szaporodtak az úgynevezett apróbb sérülések, de előfordultak súlyosabb balesetek is, annak ellenére, hogy az idén is nagyobb összegeket használtak fel biztonsági berendezésekre és hasonló felszerelésekre, a termelés korszerűsítésére.

„Mindenki vigyázzon magára”

Sokan azt kérdezik: mi az oka a balesetek szaporodásának? A tapasztalatok szerint főként gondatlanságból, könnyelműségből erednek, s abból, hogy üzemi gazdasági vezetőink egy része, s még a szakszervezeti bizottságaink is gyakran formálisan kezelik a baleset elleni védekezés ügyét. Elmulasztják az ellenőrzést és a felelősségvontást, s ezért olyan szellem kialakulásának adnak teret, hogy mindenki vigyázzon magára.

Több ügyel a bíróságnak is kell foglalkoznia. A Gázgyárban történt csonkulás balesetéből is bírósági ügy lett. A Vasipari Ksz egyik csoportvezetőjének ujjait vágta le a szénszállító kocsi függesztett sinen guruló keréke. Most természetesen azon vitatkoznak, ki a felelős. Van, aki azt állítja, hogy a sérült. Mások szerint a gázgyári szénszállító munkások csoportjának vezetője. A szakszervezet az üzemi vezetőket felelősséggel állapítja meg, mert a munka előkészítésénél nem jelölték ki munkavédelmi felelőst. A szerelőipari óvórrendszabályok ugyanis előírják, hogy külső vállalkozó esetében, mielőtt hozzákezdene a javításhoz, közös felelőst kell kijelölni, az idegen munkásokat pedig munkavédelmi oktatásban kell részesíteni.

Céladobás — munkaidőben

A könnyelműség mintapéldáját szolgáltatott nemrég a Szegedi Falemezgyár egyik munkatermében. Egy elromlott 100 wattos égőt akartak szétörni céladobással a munkások, úgy, hogy

egyik társuk kezében tartotta. A céladobók közül valaki aztán az égő helyett a munkás fejét találta el. Később megállapították: szerencse, hogy csak a fejét és nem az agyát találták el, mert ha az szétrobban, az üvegcszilánkok a célt tartó szemébe is vágódhattak volna. Mindez munkaidő alatt történt, a munkafegyelmek és a művezető nagyobb dicsőségére.

A Kéziszerszámgárban megfigyelték az egyik villanymotorhajtású fémfűrész földeléséről. Munka közben elromlott a motor, áramot kapott a gép, s a vele dolgozó munkást áramütés érte. Sürgősen a DAV-hoz szállították, ahol az életmentő elektromos stimulátorral részesítették elsősegélynyújtásban. Mire megérkezett az üzembe a baleset okát vizsgáló bizottság, már megtörtént a fűrészgép földelése is.

Fizetett beteg

Nehezíti az üzemi balesetek okozóinak felelősségvontását az eltiltolás. Így kezezik eltulolni néhány helyen a baleseteket, mert ezek számának csökkentése prémiumfeltétel. Újszegedi munkások mondták el, hogy a lencsöző vállalatnál esetenként bekötött kézzel sétálgatnak napokig olyan munkások, akiket baleset ért. Így is lehet csökkenteni a balesetek számát, de csak papíron. Hogy ez mennyibe kerül az államnak, nem nehéz kiszámítani.

Nem megnyugtató jelenség, hogy a balesetekért felelős vezetők megbüntetésének ügye hónapokig, sőt, évekig is elhúzódik. Még 1958-ban történt, hogy Széles Józsefet, a Köztisztasági Vállalat egyik dolgozóját baleset érte. Motoros aszfaltfőzőgépnél dolgozott Mórhalmon. A gépet szét kellett szedni javításra, de az összeszerelésnél nem tették vissza a védőburkolatot a kardántengelyre, mert állítólag hiányzott egy csavar. A

művezető még azt is mondta: tud maga dolgozni védőfelszerelés nélkül is, hiszen máskor is dolgozott már így. Aztán egy vigyázatlan pillanatban a tengely elkapta a munkás ruháját, odanyomta a géphez. Olyan sérülést szenvedett, hogy rokkantná kellett nyilvánítni. Baleseti ügyére csak most tettek pontot azzal, hogy 10 hónapi börtönnel sújtották a felelős üzemvezetőt, de az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztették. Ehhez kellett várni két évig.

A művezetők általában megmondják a dolgozóknak, mit és hogyan csináljon. Ha aztán mégsem úgy csinálja, úgy gondolják, az már nem az ő dolguk. A balesetvédelmi oktatás után egy papírt íratnak alá a munkással igazolásként. De aztán ha bekövetkezik a baj, a dolgozók azt mondják: igen, kioktattak bennünket, csak éppen arra nem, amiből a baj származott. Ezért helyes lenne, ha ezekre a papírokra azt is ráírnák, hogy mire oktatják ki a munkást, így könnyebb lenne megtalálni a felelőst.

Nagy Pál

Bővítették a petőfitelepi szociális otthont

Hosszú évek óta nagy gondot okoz a szegedi tanács egészségügyi osztályának a szociális otthonok helyzete. A Mátyás téri szociális otthon épülete nagyon régi és ennél fogva korszerűtlen. Az egészségügyi osztály már eddig is több megoldással próbálkozott. Így például a hideg folyosókat megosztotta, cserépkályhákat állított be, s idén télen már a folyosókat is fűtik. Több kisebb-nagyobb korszerűsítési, felújítási munkát végeztek, mégis sürgőssé vált, hogy a Mátyás téri szociális otthon

egy részéből kitelepítsék az ott lakókat.

Az egészségügyi osztály másik szociális gondozott otthona a Petőfitelepen van, egy földszintes épületben. Az épület hatalmas park, gyümölcsös, konyhakertéssel veszi körül, tehát kiválóan alkalmas arra, hogy kényelmessé tegye az idős emberek napjait. Ezért esett a választás e helyre és az év elején az elkészült tervek alapján

több mint 3 millió forintos költséggel megkezdtek a petőfitelepi szociális otthon bővítését.

Az épület hozzáépítését a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói végezték, s a napokban a műszaki átvételre is sor kerülhetett. Az épület tehát készen áll, most már csak a berendezés hiányzik és 74 idős embernek nyújt kényelmes, szép otthont.

Az előzetes tervek szerint december utolsó napjaiban megkezdik az átköltöztetést.

A Mátyás téri otthon legelavultabb részeiből szállítják át ide a gondozottakat. Most tárgyalja a tanács az otthon ötholdnyi parkjának további két holddal való bővítését is. A bővítés azért is szükséges, mert ebben az otthonban mind fennjárom szociális gondozottak vannak, akik szívesen felkeresik a parkot, valamint szeretnek a gyümölcsösben, kertészetben tevékenykedni. A kisajátítás hamarosan megtörténik, és

tavasszal már még nagyobb, még szebb parkot mondhatnak magukénak

a munkában megöregedett idős emberek. Jövőre az Egészségügyi Minisztérium

30 főnyi fejlesztést engedélyezett.

Ezt a fejlesztést a Mátyás téri otthon további korszerűsítésével akarja megoldani a szegedi egészségügyi osztály. Ezzel a férőhelybővítéssel 1961 nyarán 330-ra emelkedik majd Szegeden a szociális gondozottak száma az otthonokban,

(Markovits felv.)

Ismét új utcával gazdagodott a nagykörút, a Marx tér és a Kossuth Lajos sugárút közötti rész teljesen beépült. Nagyon szép, háromemeletes, erkélyes házak sorakoznak egymás mellett. Ezek a különböző színű épületek teljesen megváltoztatták a körút arcát, s ha valaki csak két éve nem járt erre, szinte rá sem ismer a környékre. A Kossuth Lajos sugárút felőli részen átadják már a lakásokat